

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

privind reglementarea tarifelor de roaming cu statele membre ale Uniunii Europene

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Prezenta lege transpune parțial Regulamentul (UE) 2022/612 al Parlamentului European și al Consiliului din 6 aprilie 2022 privind roamingul în rețelele publice de comunicații mobile în interiorul Uniunii (reformare), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 115/2022 din 13 aprilie 2022, CELEX: 32022R0612.

Articolul 1. Obiect și domeniu de aplicare

(1) Prezenta lege stabilește cadrul de reglementare a serviciilor de roaming între Republica Moldova și statele membre ale Uniunii Europene, inclusiv atribuțiile Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației (denumită în continuare *Agenție*) pentru punerea în aplicare a prezentei legi, drepturile și obligațiile utilizatorilor și furnizorilor serviciilor de roaming.

(2) Prezenta lege contribuie la funcționarea armonioasă a spațiului economic comun în domeniul comunicațiilor electronice între Republica Moldova și Uniunea Europeană, totodată asigurându-se un nivel ridicat de protecție a consumatorilor, de confidențialitate și încredere, încurajând concurența, independența și transparența de pe piață și oferind atât măsuri de stimulare a inovării, cât și posibilitatea consumatorilor de a alege și integrarea persoanelor cu dizabilități, respectând totodată pe deplin Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Constituția Republicii Moldova.

(3) Dispozițiile prezentei legi, inter alia:

a) garantează că:

1) utilizatorii rețelelor publice de comunicații mobile ale furnizorilor autorizați din Republica Moldova, atunci când călătoresc în Uniunea Europeană, nu plătesc prețuri excesive pentru serviciile de roaming în comparație cu prețurile naționale competitive, atunci când efectuează și primesc apeluri, când trimit și primesc mesaje SMS și când utilizează servicii de comunicații de date cu comutare de pachete, sub rezerva că sunt create și aplicate condițiile dependente de Uniunea Europeană în acest scop, care să fie echivalente cu cele prevăzute de prezenta lege; și

2) sunt create și aplicate condițiile dependente de Republica Moldova ca utilizatorii rețelelor publice de comunicații mobile din Uniunea Europeană, atunci când călătoresc în Republica Moldova, nu plătesc prețuri excesive pentru serviciile de roaming în comparație cu prețurile naționale competitive, atunci când efectuează și primesc apeluri, când trimit și primesc mesaje SMS și când utilizează servicii de comunicații de date cu comutare de pachete;

b) stabilesc principalele condiții pentru accesul cu ridicata la rețelele publice de comunicații mobile ale furnizorilor autorizați din Republica Moldova, în scopul furnizării de servicii de roaming reglementate;

c) asigură sporirea transparenței și îmbunătățirea furnizării de informații privind tarifele către utilizatorii serviciilor de roaming.

(4) În cazul în care tarifele maxime prevăzute la articolul 11 alineat (2) litera d) sunt exprimate în alte monede decât moneda euro, valorile se determină în monedele respective prin aplicarea mediei ratelor de schimb de referință publicate de Banca Națională a Moldovei pentru 15 ianuarie, 15 februarie și 15 martie ale anului calendaristic relevant. În ceea ce privește tarifele maxime, plafoanele acestora exprimate în alte monede decât moneda euro se revizuiesc anual începând cu anul 2026 și se aplică de la 15 mai.

(5) Prezenta lege nu aduce atingere sarcinilor Agenției și altor autorități competente în temeiul Legii comunicațiilor electronice nr. 241/2007, inclusiv responsabilitățile pentru punerea în aplicare a capitolului XVII din legea respectivă.

(6) Prezenta lege nu se aplică apelurilor și mesajelor SMS în roaming inițiate sau terminate la numerele din planul național de numerotație al statului din zona de roaming reglementat, care nu sunt atribuite în conformitate cu legislația statului respectiv și sunt utilizate în mod neautorizat pentru furnizarea de servicii de comunicații electronice, și nici furnizorilor care furnizează servicii de roaming prin intermediul unor asemenea numere și clienților serviciilor de roaming furnizate de asemenea furnizori prin intermediul unor asemenea numere. Agenția va informa OAREC privind blocurile de numere din planul național de numerotație al Republicii Moldova vizate de prezentul alineat.

Articolul 2. Definiții

(1) În sensul prezentei legi, se aplică definițiile prevăzute la articolul 2 din Legea comunicațiilor electronice nr. 241/2007.

(2) În plus, față de definițiile menționate la alineatul (1), se aplică următoarele definiții:

a) *zonă de roaming reglementat* – zona care acoperă Republica Moldova, și Uniunea Europeană;

b) *furnizor de servicii de roaming* - întreprindere care furnizează unui client al serviciilor de roaming servicii de roaming reglementat cu amănuntul;

c) *furnizor național* - întreprindere care îi furnizează unui client al serviciilor de roaming servicii de comunicații mobile naționale;

d) *rețea din țara de origine* - rețea publică de comunicații situată într-o țară din zona de roaming reglementat și utilizată de furnizorul de servicii de roaming pentru furnizarea de servicii de roaming reglementat cu amănuntul unui client al serviciilor de roaming;

e) *rețea vizitată* - rețea publică terestră de comunicații mobile situată într-o țară din zona de roaming reglementat, diferită de cea a furnizorului național al clientului serviciilor de roaming, care îi permite unui client al serviciilor de roaming să efectueze sau să primească apeluri, să trimită sau să primească mesaje SMS sau să utilizeze comunicații de date cu comutare de pachete, pe baza unor acorduri cu furnizorul rețelei de origine;

f) *roaming în zona de roaming reglementat* - utilizarea de un client al serviciilor de roaming a unui dispozitiv mobil pentru a efectua sau a primi apeluri în zona de roaming reglementat, pentru a trimite sau a primi mesaje SMS în zona de roaming reglementat sau pentru a utiliza comunicații de date cu comutare de pachete, în timp ce se află într-o țară din zona de roaming reglementat, diferită de cea în care se află rețeaua furnizorului național, pe baza unor acorduri între furnizorul rețelei din țara de origine și furnizorul

rețelei vizitate;

g) *client al serviciilor de roaming* - client al unui furnizor de servicii de roaming reglementat, prin intermediul unei rețele publice terestre de comunicații mobile situate în zona de roaming reglementat, al cărui contract cu amănuntul sau acord cu furnizorul de roaming respectiv permite utilizarea serviciilor de roaming în zona de roaming reglementat;

h) *apel în roaming reglementat* - apel voce de telefonie mobilă efectuat de un client al serviciilor de roaming, inițiat într-o rețea vizitată și terminat într-o rețea publică de comunicații din zona de roaming reglementat sau primit de un client al serviciilor de roaming, inițiat într-o rețea publică de comunicații din zona de roaming reglementat și se termină într-o rețea vizitată;

i) *mesaj SMS* - mesaj text transmis prin Serviciul de mesaje scurte, compus în principal din caractere alfabetice sau numerice, sau din ambele, care poate fi trimis între numere de telefonie mobilă atribuite în conformitate cu planurile naționale de numerotație;

j) *mesaj SMS în roaming reglementat* - mesaj SMS trimis de un client al serviciilor de roaming, care este inițiat într-o rețea vizitată și terminat într-o rețea publică de comunicații din zona de roaming reglementat sau primit de un client al serviciilor de roaming, care este inițiat într-o rețea publică de comunicații din zona de roaming reglementat și terminat într-o rețea vizitată;

k) *serviciu de date în roaming reglementat* - un serviciu de roaming care permite utilizarea de un client al serviciilor de roaming a comunicațiilor de date cu comutare de pachete prin intermediul dispozitivului său mobil în timp ce acesta este conectat la o rețea vizitată, excluzând transmiterea sau primirea de apeluri în roaming reglementate sau de mesaje SMS în roaming reglementate, dar incluzând transmiterea și primirea de mesaje MMS;

l) *acces cu ridicata la serviciile de roaming* - acces direct cu ridicata la serviciile de roaming sau acces cu ridicata la revânzarea de servicii de roaming;

m) *acces direct cu ridicata la serviciile de roaming* - punerea la dispoziția de infrastructuri sau servicii ori atât a infrastructurilor, cât și a serviciilor de către un furnizor de rețea de comunicații mobile unei alte întreprinderi, în condiții stabilite, în scopul furnizării de servicii de roaming reglementat de către întreprinderea respectivă către clienții ai serviciilor de roaming;

n) *acces cu ridicata la revânzarea serviciilor de roaming* - furnizarea cu ridicata a serviciilor de roaming de un furnizor de rețea de comunicații mobile diferit de furnizorul rețelei vizitate către o altă întreprindere, în scopul furnizării de această altă întreprindere de servicii de roaming reglementat către clienții serviciilor de roaming;

o) *preț național cu amănuntul* - tariful național unitar cu amănuntul aplicat de furnizorul de servicii de roaming apelurilor efectuate și mesajelor SMS trimise, inițiate și terminate în rețele publice de comunicații diferite în interiorul aceluiași stat din zona de *roaming reglementat, precum și datelor consumate de un client*;

p) *roaming involuntar* - conectarea involuntară la serviciile de roaming ca urmare a extinderii accidentale a acoperirii rețelelor de comunicații mobile din statele vecine peste frontierele acestora, determinate de propagarea semnalului radio.

În ceea ce privește litera o), în cazul în care nu există niciun tarif național unitar cu amănuntul, se consideră că prețul național cu amănuntul este același mecanism de tarifare ca cel aplicat clientului pentru apelurile efectuate și pentru mesajele SMS trimise, inițiate și terminate în rețele de comunicații publice diferite în interiorul aceluiași stat din zona de

roaming reglementat și pentru datele consumate de client în statul său din zona de roaming reglementat.

Articolul 3. Acces cu ridicata la serviciile de roaming

(1) Furnizorii de rețele de comunicații mobile acceptă toate cererile rezonabile de acordare a accesului cu ridicata la serviciile de roaming parvenite din partea oricărui furnizor de servicii de roaming stabilit în zona de roaming reglementat, într-un mod care să permită furnizorului de servicii de roaming să reproducă serviciile mobile cu amănuntul oferite pe piața națională, atunci când ele sunt disponibile și când acest lucru este fezabil din punct de vedere tehnic în rețeaua vizitată.

(2) Furnizorii de rețele de comunicații mobile pot refuza cererile de acordare a accesului cu ridicata la serviciile de roaming numai pe baza unor criterii obiective, cum ar fi fezabilitatea tehnică și integritatea rețelei. Considerentele comerciale nu constituie un motiv de refuz al cererilor de acces cu ridicata la serviciile de roaming pentru a limita furnizarea de servicii de roaming concurente.

(3) Accesul cu ridicata la serviciile de roaming include accesul la toate elementele de rețea și la facilitățile asociate, la serviciile relevante, la programele pentru calculator (software) și la sistemele informatice necesare pentru furnizarea de servicii de roaming reglementat către clienți și acoperă toate tehnologiile de rețea disponibile și toate generațiile de rețea disponibile.

(4) Agenția stabilește tarifele maxime cu ridicata pentru serviciile de roaming reglementat în conformitate cu cadrul de reglementare relevant al Uniunii Europene. Aceste norme se aplică furnizării de acces în ceea ce privește toate componentele accesului cu ridicata la serviciile de roaming menționate la alineatul (3), cu excepția cazului în care ambele părți la acordul de comercializare cu ridicata a serviciilor de roaming convin în mod explicit că tarifele cu ridicata medii pentru serviciile de roaming care rezultă din aplicarea acordului nu fac obiectul tarifului maxim cu ridicata pentru serviciile de roaming reglementat pentru perioada de valabilitate a acordului.

(5) Fără a aduce atingere prevederilor alineatului (4), în cazul accesului cu ridicata la revânzarea de servicii de roaming, furnizorii de rețele de comunicații mobile pot percepe prețuri echitabile și rezonabile pentru componentele care nu sunt prevăzute la alineatul (3).

(6) Furnizorul rețelei vizitate nu îi percepe furnizorului serviciilor de roaming nicio taxă legată de niciun tip de comunicații de urgență inițiate de clientul serviciilor de roaming sau de transmitere a informațiilor privind localizarea geografică a apelantului în timp ce utilizează serviciile de roaming.

(7) Furnizorii de rețele de comunicații mobile publică o ofertă de referință, ținând seama de cerințele stabilite de Agenție în conformitate cu orientările relevante ale Organismului autorităților europene de reglementare în domeniul comunicațiilor electronice (denumit în continuare *OAREC*) și o pun la dispoziția unei întreprinderi din zona de roaming reglementat care solicită acces cu ridicata la serviciile de roaming.

(8) Furnizorii de rețele de comunicații mobile oferă întreprinderii, care solicită accesul, un proiect de acord de comercializare a serviciilor de roaming cu ridicata, în conformitate cu prezentul articol, pentru acordarea accesului cel târziu la o lună de la primirea inițială a solicitării de către furnizorul de rețea de comunicații mobile. Accesul cu ridicata la serviciile de roaming se acordă într-un termen rezonabil care nu depășește trei luni de la încheierea acordului de comercializare a serviciilor de roaming cu ridicata. Furnizorii de rețele de comunicații mobile care primesc o solicitare de acces cu ridicata la

serviciile de roaming și întreprinderile care solicită accesul negociază cu bună-credință.

(9) Oferta de referință menționată la alineatul (7) trebuie să fie suficient de detaliată și să includă toate componentele necesare pentru accesul la servicii de roaming cu ridicata menționate la alineatul (3), oferind o descriere a ofertelor relevante pentru accesul direct cu ridicata la servicii de roaming și pentru accesul cu ridicata la revânzarea de servicii de roaming, precum și clauzele și condițiile aferente. Oferta de referință trebuie să conțină toate informațiile necesare pentru a-i permite furnizorului de servicii de roaming să le asigure clienților săi acces gratuit la serviciile de urgență prin comunicații de urgență la centrele de preluare a apelurilor și pentru a permite transmiterea gratuită a informațiilor privind localizarea geografică a apelantului la centrele de preluare a apelurilor, în timp ce utilizează serviciile de roaming.

(10) Oferta de referință menționată la alineatul (7) poate include condiții care să împiedice roamingul permanent sau utilizarea anormală sau abuzivă a accesului cu ridicata la serviciile de roaming în alte scopuri decât furnizarea de servicii de roaming reglementat clienților furnizorilor de servicii de roaming, în timp ce clienții călătoresc periodic în zona de roaming reglementat. În cazul în care se specifică într-o ofertă de referință, aceste condiții includ măsurile specifice pe care furnizorul rețelei vizitate le poate lua pentru a preveni roamingul permanent sau utilizarea anormală sau abuzivă a accesului cu ridicata la serviciile de roaming, precum și criterii obiective pe baza cărora se pot lua astfel de măsuri. Aceste criterii pot să se refere la informații agregate privind traficul în roaming. Criteriile nu se referă la informații specifice referitoare la traficul individual al clienților furnizorului de servicii de roaming.

(11) Oferta de referință menționată la alineatul (7) poate prevedea, printre altele, că, în cazul în care furnizorul rețelei vizitate are motive întemeiate să considere că o proporție semnificativă a clienților furnizorului de servicii de roaming se află într-o situație de roaming permanent sau că are loc o utilizare anormală sau abuzivă a accesului cu ridicata la serviciile de roaming, furnizorul rețelei vizitate poate solicita furnizorului de servicii de roaming să furnizeze, fără a se aduce atingere cerințelor naționale și celor ale Uniunii Europene, după caz, în materie de protecție a datelor, informații care să permită să se stabilească dacă o proporție semnificativă a clienților furnizorului de servicii de roaming se află într-o situație de roaming permanent sau de utilizare anormală sau abuzivă a accesului cu ridicata la serviciile de roaming pe rețeaua furnizorului rețelei vizitate, cum ar fi informații privind proporția clienților în cazul cărora s-a constatat, pe baza unor indicatori obiectivi în conformitate cu actele de punere în aplicare relevante referitoare la aplicarea politicilor privind utilizarea rezonabilă, un risc de utilizare anormală sau abuzivă a serviciilor de roaming reglementat cu amănuntul oferite la prețul cu amănuntul aplicabil în plan național.

(12) Oferta de referință menționată la alineatul (7) poate să prevadă în ultimă instanță, în cazul în care măsuri mai puțin stricte nu au reușit să soluționeze problema, posibilitatea de a rezolva un acord de comercializare a serviciilor de roaming cu ridicata în cazul în care furnizorul rețelei vizitate a determinat că, pe baza unor criterii obiective, o proporție semnificativă a clienților furnizorului de servicii de roaming se află într-o situație de roaming permanent sau că are loc o utilizare anormală sau abuzivă a accesului cu ridicata la serviciile de roaming și a informat furnizorul rețelei din țara de origine în mod corespunzător.

(13) Furnizorul rețelei vizitate din Republica Moldova poate rezolva unilateral acordul de comercializare a serviciilor de roaming cu ridicata pentru motivul existenței unei situații de roaming permanent sau de utilizare anormală sau abuzivă a accesului cu

ridicata la serviciile de roaming numai în temeiul unei autorizări prealabile din partea Agenției.

(14) În termen de trei luni de la primirea cererii furnizorului rețelei vizitate de autorizare a rezoluțiunii unui acord de comercializare a serviciilor de roaming cu ridicata, Agenția decide, după consultarea autorității naționale de reglementare a furnizorului rețelei din țara de origine, dacă acordă sau refuză o astfel de autorizare și informează OAREC în consecință.

(15) Agenția poate solicita individual OAREC să adopte un aviz cu privire la măsurile care trebuie luate în conformitate cu prezenta lege.

(16) Atunci când OAREC a fost consultat, Agenția așteaptă și ia în considerare în cea mai mare măsură posibilă avizul OAREC, înainte de a lua o decizie, cu respectarea termenului de trei luni menționat la alineatul (14), dacă autorizează sau refuză să autorizeze rezoluțiunea acordului de comercializare a serviciilor de roaming cu ridicata.

(17) Agenția pune la dispoziția publicului informațiile referitoare la autorizațiile de rezoluțiune a acordurilor de comercializare a serviciilor de roaming cu ridicata, sub rezerva păstrării secretului comercial.

(18) Alineatele (13)-(17) nu aduc atingere competenței Agenției de a solicita încetarea imediată a încălcării obligațiilor prevăzute în prezenta lege, în temeiul articolului 11 alineatul (8), și nici dreptului furnizorului rețelei vizitate de a aplica măsuri adecvate în vederea combaterii fraudei.

(19) Dacă este cazul, Agenția impune modificări ale ofertelor de referință, inclusiv în ceea ce privește măsurile specifice pe care furnizorul rețelei vizitate le poate lua pentru a preveni roamingul permanent sau utilizarea anormală sau abuzivă a accesului cu ridicata la serviciile de roaming, precum și criteriile obiective în temeiul cărora furnizorul rețelei vizitate poate lua astfel de măsuri, pentru a permite îndeplinirea obligațiilor prevăzute la prezentul articol.

(20) În cazul în care întreprinderea care solicită accesul dorește să poarte negocieri comerciale pentru a include componentele care nu sunt acoperite de oferta de referință, furnizorii de rețele de comunicații mobile răspund unei astfel de solicitări într-un interval de timp rezonabil care nu depășește două luni de la primirea inițială. În sensul prezentului alineat, alineatele (2) și (6) nu se aplică.

Articolul 4. Furnizarea de servicii de roaming cu amănuntul reglementate

(1) Furnizorii de servicii de roaming nu percep nicio suprataxă în plus față de prețul național cu amănuntul clienților serviciilor de roaming din orice stat din zona de roaming reglementat pentru niciun apel reglementat efectuat sau primit în roaming, pentru niciun mesaj SMS reglementat trimis în roaming sau pentru niciun serviciu de date în roaming reglementat utilizat și nici nu percep nicio plată de ordin general pentru a permite utilizarea echipamentului terminal sau a serviciului în străinătate, sub rezerva articolelor 5 și 6.

(2) Furnizorii de servicii de roaming nu oferă servicii de roaming cu amănuntul reglementate în condiții mai puțin avantajoase decât cele oferite pe piața națională, în special în ceea ce privește calitatea serviciului prevăzută în contractul de servicii cu amănuntul, în cazul în care aceeași generație de rețele și tehnologii de comunicații mobile sunt disponibile în rețeaua vizitată.

(3) Furnizorii de comunicații mobile evită întârzierile nerezonabile în transferurile între rețele la punctele de trecere a frontierelor în zona de roaming reglementat.

Articolul 5. Utilizarea rezonabilă

(1) Furnizorii de servicii de roaming pot aplica, în conformitate cu prezentul articol și cu normele detaliate stabilite de Agenție cu privire la aplicarea prezentului articol, o „politică de utilizare rezonabilă” în ceea ce privește consumul de servicii de roaming cu amănuntul reglementate furnizate la nivelul prețurilor naționale cu amănuntul aplicabile, pentru a preveni utilizarea abuzivă sau anormală a serviciilor de roaming cu amănuntul reglementate de către clienții serviciilor de roaming, cum ar fi utilizarea acestor servicii de clienții serviciilor de roaming într-un alt stat din zona de roaming reglementat decât cel al furnizorului lor național în alte scopuri decât pentru călătoriile ocazionale.

(2) Orice politică de utilizare rezonabilă trebuie să le permită clienților furnizorului de roaming să consume volume de servicii de roaming cu amănuntul reglementate la nivel de preț național cu amănuntul aplicabil și care sunt compatibile cu planurile lor tarifare respective.

(3) Articolul 8 se aplică serviciilor de roaming cu amănuntul reglementate care depășesc orice limită prevăzută de orice politică de utilizare rezonabilă.

(4) Agenția emite o hotărâre prin care stabilește norme detaliate de aplicare a politicii de utilizare rezonabilă. Normele respective se revizuiesc periodic, în funcție de evoluțiile pieței.

(5) Atunci când adoptă norme prin care se stabilesc norme detaliate referitoare la aplicarea politicii privind utilizarea rezonabilă, Agenția ia în considerare în cea mai mare măsură actele de punere în aplicare relevante ale Comisiei Europene și următoarele:

a) evoluția modelelor de stabilire a prețurilor și de consum în statele membre ale Uniunii Europene;

b) gradul de convergență al nivelurilor prețurilor naționale în Republica Moldova și Uniunea Europeană;

c) modelele de călătorie între Republica Moldova și Uniunea Europeană;

d) orice riscuri observabile de denaturare a concurenței și stimulentele pentru investiții pe piețele de origine și pe piețele țărilor vizitate.

(6) Agenția monitorizează și supraveghează strict aplicarea politicilor de utilizare rezonabilă. Agenția pune în aplicare, în timp util, cerințele prezentului articol și hotărârile pe care le va emite în conformitate cu alineatul (4). Agenția poate solicita în orice moment furnizorului de roaming să modifice sau să întrerupă aplicarea suprataxei, dacă aceasta nu respectă prezentul articol și hotărârile pe care le va emite în conformitate cu alineatul (4).

(7) Agenția informează anual OAREC cu privire la aplicarea prezentului articol.

Articolul 6. Mecanismul de sustenabilitate

În situații specifice și excepționale, în vederea asigurării sustenabilității modelului național de taxare, dacă un furnizor de servicii de roaming nu este în măsură să își recupereze costurile globale reale și preconizate ale furnizării de servicii de roaming reglementate în conformitate cu articolele 4 și 5 din veniturile sale globale efective și preconizate generate de furnizarea unor astfel de servicii, furnizorul de servicii de roaming respectiv poate solicita autorizarea de a aplica o suprataxă. Această suprataxă se aplică numai în măsura în care este necesară pentru recuperarea costurilor de furnizare a serviciilor de roaming cu amănuntul reglementate, ținând seama de tarifele cu ridicata maxime aplicabile stabilite de Agenție.

(1) Dacă un anumit furnizor de servicii de roaming decide să se prevaleze de alineatul (1), acesta transmite fără întârziere o cerere Agenției și pune la dispoziția

acesteia toate informațiile necesare în conformitate cu actele de punere în aplicare menționate la articolul 7. Ulterior, la fiecare 12 luni, furnizorul de servicii de roaming actualizează informațiile respective și le transmite Agenției.

(2) La primirea unei cereri în temeiul alineatului (2), Agenția evaluează dacă furnizorul de servicii de roaming a stabilit că nu este în măsură să își recupereze costurile în conformitate cu alineatul (1), astfel că sustenabilitatea modelului național de taxare ar fi subminată. Evaluarea sustenabilității modelului național de taxare se bazează pe factori obiectivi relevanți specifici pentru furnizorul de servicii de roaming, inclusiv diferențele obiective dintre furnizorii de servicii de roaming din statul în cauză și nivelul prețurilor și veniturilor naționale. Agenția autorizează suprataxa dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute la alineatul (1) și la prezentul alineat.

(3) Cu excepția cazului în care cererea este vădit neîntemeiată sau au fost furnizate informații insuficiente, Agenția autorizează suprataxa în termen de o lună de la primirea unei cereri în temeiul alineatului (2). În cazul în care Agenția consideră că cererea este în mod evident neîntemeiată sau că au fost furnizate informații insuficiente, după ce a acordat furnizorului de servicii de roaming ocazia de a fi ascultat, aceasta emite o decizie definitivă, în termen de alte două luni, privind autorizarea, modificarea sau respingerea suprataxe respective.

(4) Agenția emite o hotărâre prin care stabilește norme detaliate cu privire la metodologia de evaluare a sustenabilității furnizării serviciilor de roaming cu amănuntul la prețuri cu amănuntul la prețuri naționale, precum și cererea care urmează să fie transmisă de furnizorul de servicii de roaming în scopul evaluării respective. Normele respective se revizuiesc periodic, în funcție de evoluțiile pieței.

(5) Atunci când adoptă normele menționate la alineatul (5), Agenția ia în considerare în cea mai mare măsură actele de punere în aplicare relevante ale Comisiei Europene și își întemeiază normele respective pe următoarele elemente:

a) stabilirea costurilor globale efective și preconizate legate de furnizarea de servicii de roaming cu amănuntul reglementate prin corelație cu tarifele cu ridicata reale ale serviciilor de roaming pentru un trafic dezechilibrat și o cotă rezonabilă din costurile indivize și comune necesare pentru a furniza servicii de roaming cu amănuntul reglementate;

b) stabilirea veniturilor globale efective și preconizate generate de furnizarea de servicii de roaming cu amănuntul reglementate;

c) consumul de servicii de roaming cu amănuntul reglementate și consumul național al clienților furnizorului de servicii de roaming;

d) nivelul de concurență, prețuri și venituri de pe piața națională, precum și orice risc observabil ca serviciile de roaming la prețuri naționale cu amănuntul să afecteze în mod semnificativ evoluția unor astfel de prețuri.

(6) Agenția monitorizează și supraveghează strict aplicarea măsurilor privind sustenabilitatea furnizării serviciilor de roaming cu amănuntul la prețuri naționale, ținând cont în cea mai mare măsură de factorii obiectivi relevanți și specifici Republicii Moldova și de diferențele obiective relevante între furnizorii de roaming.

(7) Fără a aduce atingere procedurii stabilite în conformitate cu alineatul (3), Agenția pune în aplicare, în timp util, cerințele prezentului articol și ale hotărârii emise în conformitate cu alineatul (5). Agenția îi poate solicita în orice moment furnizorului de roaming să modifice sau să întrerupă aplicarea suprataxe, dacă acesta nu respectă prezentul articol.

(8) Agenția informează anual OAREC cu privire la aplicarea prezentului articol.

Articolul 7. Aplicarea excepțională de suprataxe aferente serviciilor cu amănuntul pentru consumul de servicii de roaming cu amănuntul reglementate și furnizarea de tarife alternative

(1) Fără a aduce atingere alineatului (3), în cazul în care un furnizor de servicii de roaming aplică o suprataxă pentru consumul de servicii de roaming cu amănuntul reglementate care depășesc orice limite stabilite prin politica privind utilizarea rezonabilă, aceasta îndeplinește următoarele cerințe, exclusiv TVA:

a) orice suprataxă aplicată pentru apelurile efectuate în roaming reglementat, mesaje SMS trimise în roaming reglementat și serviciile de date în roaming reglementate nu depășește plafoanele maxime ale tarifelor cu ridicata stabilite de Agenție în conformitate cu articolul 3 alineatul (4);

b) orice suprataxă aplicată pentru apelurile în roaming reglementate primite nu depășește tariful maxim unic la nivelul Uniunii Europene de terminare a apelurilor voce în rețelele mobile stabilit pentru anul respectiv.

(2) În cazul în care Comisia Europeană decide să nu impună un tarif maxim de terminare a apelurilor voce în rețelele mobile pentru anul respectiv, orice suprataxă aplicată pentru apelurile în roaming reglementate primite nu depășește tariful stabilit de Comisia Europeană pentru cel mai recent an.

(3) Furnizorii de servicii de roaming nu aplică nicio suprataxă unui mesaj SMS primit în roaming reglementat sau unui mesaj vocal primit în roaming. Acest lucru nu aduce atingere altor tarife aplicabile, cum ar fi tarifele pentru ascultarea mesajelor respective.

(4) Furnizorii de servicii de roaming taxează la secundă apelurile efectuate și primite în roaming. Furnizorii de servicii de roaming pot aplica apelurilor efectuate o perioadă inițială minimă de taxare, care să nu depășească 30 de secunde. Furnizorii de servicii de roaming își taxează clienții pentru furnizarea serviciilor reglementate de date în roaming pe kilobyte, cu excepția MMS-ilor, care pot fi taxate pe unitate. În acest caz, tariful cu amănuntul pe care un furnizor de servicii de roaming îl poate percepe clientului serviciilor de roaming pentru transmiterea sau primirea unui mesaj MMS în roaming nu depășește tariful de roaming cu amănuntul maxim pentru serviciile de date în roaming reglementate stabilit la alineatul (1).

(5) Furnizorii de servicii de roaming pot oferi, iar clienții serviciilor de roaming pot alege în mod deliberat un alt tarif de roaming decât cel stabilit în conformitate cu articolele 4, 5 și 6 și cu alineatul (1), în temeiul căruia clienții serviciilor de roaming beneficiază de un tarif diferit pentru serviciile de roaming reglementat decât cel de care ar fi beneficiat în absența unei astfel de alegeri.

(6) Fără a aduce atingere alineatului (5), furnizorii de servicii de roaming aplică în mod automat un tarif stabilit în conformitate cu articolele 4 și 5 și cu alineatul (1) tuturor clienților serviciilor de roaming existenți și noi.

(7) Orice client al serviciilor de roaming poate solicita în orice moment trecerea la sau de la tariful stabilit în conformitate cu articolele 4, 5 și 6 și cu alineatul (1). În cazul în care clienții serviciilor de roaming aleg în mod intenționat să treacă de la sau înapoi la tariful stabilit în conformitate cu articolele 4, 5 și 6 și cu alineatul (1), orice astfel de modificare se face în termen de o zi lucrătoare de la primirea cererii, este gratuită și nu implică condiții sau restricții legate de elemente ale abonamentelor altele decât serviciile de roaming. Furnizorii de servicii de roaming pot amâna modificarea până în momentul în care tariful de roaming anterior a fost valabil timp de o perioadă minimă precizată care să

nu depășească două luni.

(8) Furnizorii de servicii de roaming se asigură că un contract cu amănuntul care include orice tip de serviciu de roaming cu amănuntul reglementat prevede caracteristicile serviciului de roaming cu amănuntul reglementat furnizat, în special următoarele:

a) planul tarifar sau planurile tarifare specifice și, pentru fiecare plan tarifar, tipurile de servicii oferite, inclusiv volumele de comunicații;

b) orice restricție impusă consumului de servicii de roaming cu amănuntul reglementate furnizate la nivelul tarifelor naționale cu amănuntul aplicabile, în special informații cuantificate cu privire la modul în care se aplică eventuala politică privind utilizarea rezonabilă, prin corelație cu prețurile principale, volum sau alți parametri ai respectivelor servicii de roaming cu amănuntul reglementate furnizate;

c) informații clare și ușor de înțeles privind condițiile și calitatea serviciului de roaming atunci când sunt utilizate în cazul roamingului în zona de roaming reglementat, în conformitate cu hotărârea Agenției menționată la alineatul (11).

(9) Furnizorii de servicii de roaming se asigură că într-un contract cu amănuntul care include orice tip de servicii de roaming cu amănuntul reglementate sunt prevăzute informații cu privire la tipurile de servicii care pot face obiectul unor tarife majorate în roaming.

(10) Furnizorii de servicii de roaming publică informațiile menționate la alineatele (8) și (9). În plus, furnizorii de servicii de roaming publică informații despre motivele pentru care serviciul de roaming ar putea fi oferit în condiții mai puțin avantajoase decât cele oferite pe piața națională. Respectiv informații includ factori care pot avea un impact asupra calității serviciului de roaming la care se abonează clientul serviciilor de roaming, cum ar fi tehnologiile și generațiile de rețea aflate la dispoziția clientului serviciilor de roaming într-un stat vizitat din zona de roaming reglementat.

(11) Cu scopul de a garanta aplicarea uniformă a prezentului articol, Agenția emite o hotărâre care conține norme detaliate privind aplicarea prezentului articol, ținând cont în cea mai mare măsură de orientările OAREC privind serviciile de roaming cu amănuntul.

Articolul 8. Transparența condițiilor serviciilor cu amănuntul pentru apelurile și mesajele SMS în roaming

(1) Pentru a atenționa clienții serviciilor de roaming cu privire la faptul că li se vor aplica tarife de roaming atunci când efectuează sau primesc un apel sau când trimit un mesaj SMS, cu excepția cazului în care clienții și-au informat furnizorul de servicii de roaming că nu au nevoie de acest serviciu, fiecare furnizor de servicii de roaming le furnizează clienților, prin intermediul unui mesaj automat, fără întârzieri nejustificate și gratuit, atunci când intră într-o țară din zona de roaming reglementat, diferită de cea a furnizorului lor național, informații personalizate de bază privind tarifele de roaming, cu TVA, care se aplică pentru efectuarea și primirea de apeluri și pentru trimiterea de mesaje SMS de clientul respectiv în țara vizitată din zona de roaming reglementat.

(2) Informațiile de bază personalizate privind tarifele de roaming sunt exprimate în moneda facturii emise de furnizorul național al clientului și includ informații privind:

a) politica de utilizare rezonabilă care vizează clientul serviciilor de roaming în zona de roaming reglementat și suprataxele care se aplică în plus față de limitele admise de respectiva politică de utilizare rezonabilă; și

b) orice suprataxă aplicată în conformitate cu articolul 6.

(3) Furnizorii de roaming le furnizează clienților serviciilor de roaming, atunci când intră într-o altă țară din zona de roaming reglementat decât cea a furnizorului lor național,

informații privind riscul potențial de majorare a tarifelor ca urmare a utilizării serviciilor suplimentare, prin intermediul unui mesaj automat, fără întârzieri nejustificate și gratuit, cu excepția cazului în care un client al serviciilor de roaming a notificat furnizorul său de servicii de roaming că nu are nevoie de acest serviciu. Astfel de informații includ un link pentru a accesa gratuit un site web dedicat acestui subiect pe care sunt furnizate informații actualizate cu privire la tipurile de servicii care pot face obiectul unor costuri majorate și, dacă sunt disponibile, informații cu privire la șirurile de numere ale serviciilor suplimentare sau alte informații adiționale relevante conținute în baza de date creată în temeiul articolului 11 alineatul (9) litera (a).

(4) Alineatul (1) se aplică atât în cazul serviciilor voce și de SMS în roaming utilizate de clienții serviciilor de roaming atunci când se conectează la rețele publice naționale sau internaționale de comunicații mobile non-terestre și furnizate de un furnizor de roaming, cât și la servicii voce și de SMS în roaming utilizate de clienții serviciilor de roaming care călătoresc în afara zonei de roaming reglementat și furnizate de un furnizor de roaming.

(5) Furnizorul de servicii de roaming îi trimite o notificare clientului serviciilor de roaming atunci când este consumat integral volumul aplicabil de utilizare rezonabilă a serviciilor de roaming reglementat de voce sau de SMS sau când este atins un eventual plafon de utilizare aplicat în conformitate cu articolul 6. Notificarea respectivă indică suprataxa care va fi aplicată oricărui consum suplimentar de servicii reglementate de voce sau de SMS în roaming efectuat de clientul serviciilor de roaming. Fiecare client are dreptul să solicite furnizorului de servicii de roaming să sisteze trimiterea unor astfel de notificări și are dreptul, în orice moment și cu titlu gratuit, să solicite furnizorului de servicii de roaming să îi furnizeze din nou serviciul respectiv.

(6) Furnizorii de servicii de roaming oferă tuturor clienților informații complete cu privire la tarifele de roaming aplicabile în momentul contractării abonamentului. De asemenea, furnizorii de servicii de roaming oferă clienților serviciilor lor de roaming informații actualizate cu privire la tarifele de roaming aplicabile, fără întârzieri nejustificate, de fiecare dată când acestea se modifică.

(7) Agenția emite o hotărâre care conține norme mai detaliate privind aplicarea prezentului articol, ținând cont în cea mai mare măsură de orientările OAREC privind serviciile de roaming cu amănuntul.

Articolul 9. Transparență și mecanisme de salvagardare pentru serviciile de date în roaming cu amănuntul

(1) Furnizorii de servicii de roaming se asigură că clienții lor de servicii de roaming sunt informați în mod corespunzător, atât înainte, cât și după încheierea unui contract de servicii cu amănuntul, cu privire la tarifele care se aplică pentru utilizarea de aceștia a serviciilor de date în roaming reglementat.

(2) Un mesaj automat din partea furnizorului de servicii de roaming informează clientul serviciilor de roaming că acesta din urmă utilizează servicii de date în roaming reglementat și că furnizează informații de bază personalizate privind tarifele, în moneda facturii emise de furnizorul național al clientului, aplicabile furnizării de servicii de date în roaming reglementat clientului respectiv în țara în cauză din zona de roaming reglementat, cu excepția cazului în care clientul și-a notificat furnizorul de servicii de roaming că nu necesită asemenea informații.

(3) Informațiile tarifare de bază personalizate menționate la alineatul (2) includ informații despre:

a) politica de utilizare rezonabilă care vizează clientul serviciilor de roaming în zona

de roaming reglementat și suprataxele care se aplică în plus față de limitele admise de respectiva politică de utilizare rezonabilă; și

b) orice suprataxă aplicată în conformitate cu articolul 6.

(4) Informațiile tarifare de bază personalizate menționate la alineatul (2) se trimit direct pe dispozitivul mobil al clientului serviciilor de roaming, de exemplu printr-un SMS, un e-mail, un mesaj text sau o fereastră pop-up pe ecranul dispozitivului mobil, de fiecare dată când clientul intră într-un alt stat din zona de roaming reglementat decât cel al furnizorului său național și accesează pentru prima oară un serviciu de comunicații de date în roaming în statul respectiv. Informațiile sunt furnizate în mod gratuit, în momentul în care un client al serviciilor de roaming accesează un serviciu reglementat de comunicații de date în roaming, prin mijloace adecvate, adaptate astfel încât să faciliteze primirea și înțelegerea fără dificultăți.

(5) Furnizorul de servicii de roaming trimite o notificare atunci când este consumat integral volumul aplicabil de utilizare rezonabilă a serviciului de date în roaming reglementat sau când este atins un eventual plafon de utilizare aplicat în conformitate cu articolul 6. Notificarea respectivă indică suprataxa privind serviciile de roaming reglementate care va fi aplicată oricărui consum suplimentar de servicii reglementate de date în roaming efectuat de către clientul serviciilor de roaming. Fiecare client are dreptul să solicite furnizorului de servicii de roaming să sisteze trimiterea unor astfel de notificări și are dreptul, în orice moment și cu titlu gratuit, să solicite furnizorului de servicii de roaming să îi furnizeze din nou serviciul respectiv.

(6) Fiecare furnizor de servicii de roaming le acordă tuturor clienților săi de servicii de roaming acces gratuit la o facilitate prin care se furnizează în timp util informații privind consumul cumulat exprimat în volum sau în moneda în care clientul de servicii de roaming este facturat pentru serviciile de date în roaming reglementat și care garantează că fără consimțământul explicit al clientului, cheltuielile cumulate pentru serviciile de date în roaming reglementat pe o anumită perioadă de utilizare, cu excepția mesajelor MMS facturate per unitate, nu depășesc o anumită limită financiară. Clienții își pot notifica furnizorul de servicii de roaming că nu au nevoie de acces la o astfel de facilitate.

(7) Alineatele (2)-(4) și (6) nu se aplică dispozitivelor de tip mașină-la-mașină care utilizează comunicațiile mobile.

(8) Cu excepția alineatelor (3) și (5) și sub rezerva alineatului (9), prezentul articol se aplică atât în cazul serviciilor de date în roaming utilizate de clienții serviciilor de roaming atunci când se conectează la rețelele publice naționale sau internaționale de comunicații mobile non-terestre furnizate de un furnizor de servicii de roaming, cât și serviciilor de date în roaming utilizate de clienții serviciilor de roaming care călătoresc în afara zonei de roaming reglementat și furnizate de un furnizor de servicii de roaming.

(9) În ceea ce privește opțiunea menționată la alineatul (4), cerințele prevăzute la alineatul (4) nu se aplică în cazul în care furnizorul rețelei din țara vizitată din afara zonei de roaming reglementat nu permite furnizorului de servicii de roaming să monitorizeze în timp real utilizarea serviciilor de către clientul său. Într-un astfel de caz, clientul este informat printr-un mesaj SMS în momentul în care intră într-o astfel de țară, fără întârzieri nejustificate și gratuit, că informațiile privind consumul acumulat și garanția de a nu depăși un plafon financiar specificat nu sunt disponibile.

(10) Agenția emite o hotărâre care conține norme detaliate privind aplicarea prezentului articol, ținând cont în cea mai mare măsură de orientările OAREC privind serviciile de roaming cu amănuntul.

Articolul 10. Transparența cu privire la mijloacele de acces la serviciile de urgență

(1) Furnizorii de servicii de roaming se asigură că clienții lor ai serviciilor de roaming sunt informați în mod corespunzător cu privire la mijloacele de acces la serviciile de urgență în statul vizitat din zona de roaming reglementat.

(2) Furnizorul de servicii de roaming informează clientul serviciilor de roaming, printr-un mesaj automat, că acesta din urmă poate accesa serviciile de urgență în mod gratuit apelând numărul european unic pentru apeluri de urgență „112”. Mesajul respectiv furnizează clientului serviciilor de roaming și un link pentru a accesa, în mod gratuit, un site web dedicat, accesibil persoanelor cu dizabilități, care oferă informații privind mijloacele alternative de acces la serviciile de urgență prin comunicațiile de urgență autorizate în statul vizitat din zona de roaming reglementat. Informațiile se trimit pe dispozitivul mobil al clientului serviciilor de roaming printr-un SMS sau, dacă este necesar, printr-un mijloc adecvat care să fie adaptat pentru a facilita primirea și înțelegerea fără dificultăți a acestuia de fiecare dată când un client al serviciilor de roaming intră în alt stat din zona de roaming reglementat decât cel al furnizorului național al clientului serviciilor de roaming. Informațiile sunt furnizate gratuit.

(3) În statele din zona de roaming reglementat în care se utilizează aplicații mobile de avertizare publică, dacă statul vizitat din zona de roaming reglementat comunică un link către aplicația respectivă în baza de date creată în temeiul articolului 11 alineatul (9) litera (b), furnizorii de servicii de roaming includ, în mesajul menționat la alineatul (2), informații care indică posibilitatea de a primi avertismente publice prin intermediul unei aplicații mobile de avertizare publică. Linkul către aplicația mobilă de avertizare publică și instrucțiunile pentru descărcarea ei sunt comunicate pe pagina web dedicată menționată la alineatul (2).

(4) Agenția aprobă acte de reglementare care conțin norme detaliate privind aplicarea prezentului articol, ținând cont în cea mai mare măsură de orientările OAREC privind serviciile de roaming cu amănuntul.

Articolul 11. Supravegherea și punerea în aplicare

(1) Agenția emite hotărâri prin care stabilește norme detaliate de aplicare a dispozițiilor prezentei legi, inclusiv, inter alia:

- a) privind aplicarea politicii de utilizare rezonabilă în conformitate cu articolul 5;
- b) privind metodologia de evaluare a sustenabilității furnizării serviciilor de roaming cu amănuntul la prețuri naționale, precum și privind cererea care urmează să fie transmisă de furnizorul de servicii de roaming în scopul evaluării respective;
- c) privind oferta de referință și tarifele maxime cu ridicata pentru serviciile de roaming reglementat pe care un furnizor de rețea vizitată din Republica Moldova le poate percepe;
- d) privind aplicarea excepțională de suprataxe aferente serviciilor cu amănuntul pentru consumul de servicii de roaming cu amănuntul reglementate și furnizarea de tarife alternative;
- e) privind transparența condițiilor serviciilor cu amănuntul pentru apelurile și mesajele SMS în roaming;
- f) privind transparență și mecanisme de salvagardare pentru serviciile de date în roaming cu amănuntul;
- g) privind transparența cu privire la mijloacele de acces la serviciile de urgență.

(2) Agenția monitorizează și supraveghează respectarea prezentei legi, precum și a

hotărârilor emise în conformitate cu alineatul (1). Aceasta monitorizează și supraveghează strict furnizorii de servicii de roaming care se prevalează de articolele 5 și 6.

(3) Agenția monitorizează evoluția tarifelor cu ridicata și cu amănuntul pentru furnizarea către clienții serviciilor de roaming a serviciilor de comunicații de voce și de date, inclusiv SMS și MMS. De asemenea, Agenția acordă atenție cazurilor particulare de roaming involuntar în regiunile de frontieră din țările vecine din zona de roaming reglementat și monitorizează dacă tehnicile de gestionare a traficului nu sunt utilizate în detrimentul clienților. Agenția monitorizează și colectează informații privind roamingul involuntar și ia măsurile corespunzătoare.

(4) Agenția are competența de a le solicita furnizorilor care fac obiectul obligațiilor prevăzute de prezenta lege să furnizeze toate informațiile relevante pentru punerea în aplicare și executarea prezentei legi. Furnizorii respectivi trebuie să furnizeze aceste informații prompt, la cerere și în conformitate cu termenele și nivelul de detaliere solicitate de Agenție. Agenția poate distribui aceste informații către Comisia Europeană, OAREC și oricare altă autoritate națională de reglementare din UE sau altă autoritate competentă.

(5) În cazul în care Agenția consideră că informațiile sunt confidențiale în conformitate cu legislația privind secretele comerciale, Agenția asigură o asemenea confidențialitate, inclusiv solicită OAREC și oricărei alte autorități naționale de reglementare din statele membre ale Uniunii Europene sau oricărei alte autorități competente, căreia îi divulgă informațiile, să asigure o asemenea confidențialitate. Secretul comercial nu împiedică schimbul în timp util de informații între Agenție, OAREC și orice alte autorități naționale de reglementare din statele membre ale Uniunii Europene sau alte autorități competente interesate, în scopul revizuirii, monitorizării și supravegherii aplicării prezentei legi și a hotărârilor emise în conformitate cu alineatul (1).

(6) Agenția va pune la dispoziția publicului informații actualizate privind aplicarea prezentei legi, hotărârilor și a deciziilor emise în baza acesteia, într-un mod care să le permită părților interesate să aibă acces ușor la acestea. La aplicarea prezentului alineat, Agenția ia în considerare rapoartele publicate de OAREC.

(7) Agenția intervine din proprie inițiativă pentru a asigura respectarea prezentei legi și a hotărârilor emise în conformitate cu alineatul (1). Agenția asigură accesul și interconectarea în mod adecvat, pentru a garanta conectivitatea de la un capăt la altul și interoperabilitatea serviciilor de roaming, de exemplu, în cazul în care clienții nu pot schimba mesaje SMS în roaming reglementat cu clienții unei rețele publice terestre de comunicații mobile dintr-o altă țară din zona de roaming reglementat, ca urmare a lipsei unui acord de roaming cu ridicata care să permită transmiterea acestor mesaje.

(8) În cazul în care Agenția constată că a avut loc o încălcare a obligațiilor prevăzute de prezenta lege și a hotărârilor emise în conformitate cu alineatul (1), aceasta solicită încetarea imediată a unei astfel de încălcări, conform competențelor sale prevăzute de Legea comunicațiilor electronice nr. 241/2007.

(9) Agenția furnizează OAREC, prin mijloace electronice și fără întârzieri nejustificate, informațiile necesare și actualizările relevante pentru stabilirea și menținerea:

a) bazei de date unice cu șirurile de numere pentru serviciile suplimentare în fiecare țară din zona de roaming reglementat; și

b) bazei de date unice cu mijloacele de acces la serviciile de urgență care sunt autorizate în fiecare țară din zona de roaming reglementat și pe care clienții serviciilor de roaming au posibilitatea tehnică de a le utiliza.

(10) La elaborarea hotărârilor prevăzute la alineatul (1), Agenția ține cont în cea mai mare măsură de orice orientare, avis, recomandare, poziție comună și bune practici adoptate de OAREC cu privire la aplicarea cadrului de roaming reglementat, în scopul de a asigura implementarea uniformă a acestuia. În cazul în care Agenția se abate de la acestea, Agenția trebuie să prezinte motivele pentru această abatere.

Articolul 12. Soluționarea litigiilor

(1) În cazul unui litigiu privind obligațiile prevăzute în prezenta lege și hotărârile emise în conformitate cu articolul 11 alineatul (1) între furnizorii de rețele sau servicii de comunicații electronice din Republica Moldova, se aplică procedurile de soluționare a litigiilor prevăzute de Legea comunicațiilor electronice nr. 241/2007.

(2) Litigiile transfrontaliere dintre furnizorii de rețele vizitate dintr-un stat din zona de roaming reglementat și furnizorii de servicii de roaming din alt stat din zona de roaming reglementat cu privire la tarifele cu ridicata aplicate componentelor necesare pentru furnizarea de servicii de roaming reglementat pot fi înaintate spre soluționare Agenției în conformitate cu Legea comunicațiilor electronice nr. 241/2007 sau autorității naționale de reglementare competente din statul respectiv din zona de roaming reglementat. Agenția notifică OAREC cu privire la orice litigiu transfrontalier înaintat spre soluționare Agenției, în vederea unei soluționări coerente a litigiului. În cazul în care OAREC a fost consultat, Agenția așteaptă avizul OAREC înainte de a lua măsuri pentru soluționarea litigiului.

(3) În cazul unui litigiu nesoluționat care implică un consumator sau un utilizator final și care se referă la o chestiune care intră în domeniul de aplicare al prezentei legi și al hotărârilor emise în conformitate cu articolul 11 alineatul (1), pot fi aplicate procedurile extrajudiciare de soluționare a litigiilor prevăzute de Legea comunicațiilor electronice nr. 241/2007.

Articolul 13. Sancțiuni

Pentru încălcarea prevederilor prezentei legi și a hotărârilor emise de Agenție în conformitate cu articolul 11 alineatul (1) se aplică sancțiunile prevăzute de Codul contravențional nr. 218/2008 și de Legea comunicațiilor electronice nr. 241/2007. Agenția notifică fără întârziere către OAREC normele și măsurile respective și orice modificare ulterioară a acestora.

Articolul 14. Dispoziții finale și tranzitorii

(1) Prezenta lege intră în vigoare la data stabilită de Republica Moldova și Uniunea Europeană prin decizia Comitetului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană reunit în configurația Comerț referitor la acordarea regimului pieței interne pentru roaming în rețelele publice de comunicații mobile, cu excepția articolului 11 alineatul (1), care intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Agenția, în termen de 6 luni de la publicarea prezentei legi în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, dar nu mai târziu de data punerii în aplicare a acesteia, va adopta actele de reglementare necesare pentru punerea în aplicare a prezentei legi, precum și va aduce actele sale de reglementare adoptate anterior în concordanță cu prezenta lege.